

Umleið ein mánað seinni fær búskaparráðið umsóknina til ummælis av nýggjum. Nú eru skipini vorðin minni. 4.000 tons hvørt í staðin fyri 8-10.000 tons fyrru ferðina. Umsóknin var hjá ráðnum til ummælis. Men búskaparráðið er framvegis ivasamt, og mælir landsstýrinum til at sýna varsemi. Búskaparráðið heldur, at landsstýrið átti

at tikið samráðingar upp við umsøkjara, við tí fyri eyga at avmarka byggjætlanina til eitt skip heldur enn tvey. Hetta ummælið frá búskaparráðnum er dagfest 14. oktober 1981. Sí skjal 2.

Men landsstýrið valdi ikki at lurta eftir búskaparráðnum sum ráðgevandi stovni. Í staðin fyri at avmarka ætlanina við 50% til eitt skip, so

varð ætlanin hjá hesi fyrirtøkuni økt við 100% til fyra skip. Búskaparráðið slapp nú ikki at ráðgeva longur í farmaskipamálinum, tí umframt hesi fyra skipini, varð tilsegn givin um seks skip afturat til fyra ymisk feløg. Hesar umsóknirnar vórðu ongantið sendar búskaparráðnum til ummælis.

Flutningsgjældini 70% hægri um skipini skuldu klára seg

Í 1985 og 86 vóru øll skipini í sigling. Tað er rætt,

sum Pauli Ellefsen sigur í Dimmalætting, at bruttofaktorinntøkan, stavandi frá sjóflutningi, vaks hesi bæði árin. Í 1985 var hon 256 mió. kr. Parturin hjá hesum skipunum var 53

mió. kr. Í 1986 var bruttofaktorinntøkan av sjóflutningi 288 mió. kr. og parturin hjá hesum skipunum var 50 mió. kr. Sí annars skjal 3, mynd 1 og 2.

Skjal 2

Búskaparráðið 14. oktober 1981

Um stuðulslán og landskassaveðhald

Fyri aðru ferð í heyst hevur Búskaparráðið so fingið umsókn frá omanfyri nevnda felag av stuðul til bygging av tveimum kemikaliutangabátum. Í mun til fyrra projektið sum varð lagt fyri ráðið, eru bátarnir nú minkaðir í stødd nú 8-10.000 tons niður í 3.900 tons hvør. Samstundis er byggingin nú ætlað at fara fram á týskari skipasmíðju í staðin fyri á Nakskov Skibsværft og figgingin er broytt frá Skipskreditfonden til týska figging.

Tað er í sjálvum sær einki forgjort ella skeivt í tí sum fyrifarið er, at eitt projekt verður slept og annað tikið í staðin, men eftir tændur ein sterkur ótryggleiki, tá umsøjarin í skrivi 5. august 1981 til Føroya Landsstýri so avgerandi tekur til orða fyri, at júst stöddin 8-10.000 tons er tann rætta, men longu í skrivi 12. september tekur alt aftur við teirri niðurstøðu, at ilögur í hesa skipastödd ikki eru figgjarglaga forsvarligar, men at stöddin heldur eigur at vera uml. 4.000 tons. Tann ótryggleiki, talan er um, snýr seg júst um hesar spurningar nevnliga, um málini yvirhevdur eru nóg væl fyririkað og umhugsað, aðrenn tey verða lögð fyri landsstýrið til avgerðar. Her skal bert verða vist á, at avgerðargrundarlagið byggir á rættuliga stuttorað telex frá kendum meklarafelegum, meðan litið og einki framgongur, um tað arbeiði, ein bólkur av luttakurum hevur gjørt í uml. 1 ½ ár við at kanna »møguleikarnar fyri lønandi grundarlagi at byggja og reka farmaskip«. Í hesum arbeiði má avgerandi grundgevingin finnast fyri, at føroyingar eiga at gera so lutfalsliga stórar ilögur,

sum talan er um her, í kemikaliu tangabátar fram um ilögur í onnur sløg av farmaskipum.

Hetta sum her er ført fram, skal ikki skiljast soleiðis, at ráðið er ósamt í teirri hugsan, sum tykist at koma til sjóndar í hesum máli, at føroyingar skulu gera ilögur í »special« skip fyri at kunna gera seg galdandi á farmaskipamarknaðinum, og ráðið vil somuleiðis heldur ikki avvisa, at kemikaliu tangabátamarknaðurin er eitt áhugavert alternativ í føroyska vinnulivinum.

Av øðrum spurningum í hesum máli skal takast fram, at prisurin 23,5 mill. DM fyri hvørt skipið og harafturat 0,5 mill. DM fyri eftirlitskostnað v.m. ikki tykist at vera ein fastur prisur sambært »Declaration of Intent«. Í øllum førum vil bert núverandi kursur á DM (3,2235) geva ein byggipris í krónum uppá 77,5 mill. í staðin fyri 73,5 mill. kr. sambært fyriliggjandi budget (økonimiberegning).

Somuleiðis tykist spurningurin um eginpening ikki at vera greiddur. Finansieringsmynstrið er uppgivið at vera: 80% lán úr Týsklandi, rentan 11,5% og afturgjaldan 12 ár, 10% í stuðulslán úr landskassanum og 10% eginpeningur. Av teimum 80% verður biðið um landskassaveðhald fyri tvey seinastu 20 (Økonimiberegningin síða 2). Sambært pag 7 í Projektfraðgreiðing skal partapeningurin í felagnum, sum skal eiga bátarnar, vera 3 — 3,5 mil. kr. (Nú væntandi umleið 4,4 mil. kr.). Um restina verður á somu blaðsíðu nýtt vendingin, at tað hevur eydnast at útvega lán uppá so stóran part av eginpeninginum, at projektið figgjarglaga

hongur saman. Hvat liggur aftanfyrir hesa vendingina er ikki greitt. Undir øllum umstøðum má verða kravt, at áðrenn nakað verður gjørt við umsóknina, skal tann fulli eginpeningurin, t.e. minst 15 mil. kr. vera tøkur í føroyskum peningastovni. Hetta er ein treyt, sum Búskaparráðið gjøgnum øll árin hevur sett.

Niðurstøðan hjá Búskaparráðnum verður, at vit kunnu ikki viðmæla Føroya Landsstýri at ganga umsóknini á móti. Kemur hetta fyrst og fremst av tí, sum nevnt er omanfyri, at

1. Eginpeningurin 10% er ikki tøkur, men herumframt, at

2. Tað snýr seg eftir okkara málistokki um heilt nógvan pening, sum kemur at liggja aftast í prioritetsrøðini. Ella við øðrum orðum, hetta er ein ovurhonds stór peningahædd, tá talan er um eina einstaka ilögu, sum náttúrligt ber stóra risiko við sær. Ráðið metir tað ikki í fyrstu atlögu vera rætt samfelagsliga sæð, at fara inn í so stóra ilögu í einum einstakum marknaðarøki, har vit ikki enn hava fólk við kunnleika viðvíkjandi rakstri av tilikum skipum.

Búskaparráðið vil út frá hesum mæla landsstýrinum, at taka spurningin upp við teir, sum standa aftanfyrir umsóknina, um móguleikan fyri bygging av einum skipi í staðin fyri tveimum. Hetta vildi eftir ráðsins metan ført betri móguleikar við sær fyri at fingið betri samsvar millum tann neyðturviliga eginpeningin og ilöguna, og harumframt eina meira rimiliga samfelagsliga ábyrgd av ilöguni.

Skjal 3

Hagdeildin 3. apríl 1988:

Sjóflutningur

Hjálagt eru 3 grafiskar myndir, sum lýsa gongdina í bruttofaktorinntøkuni í sjóflutningi frá 1980 til 1987 og stöðuna hjá teimum farma- og tangaskipunum, ið fóru úr aftur flotanum í 1987.

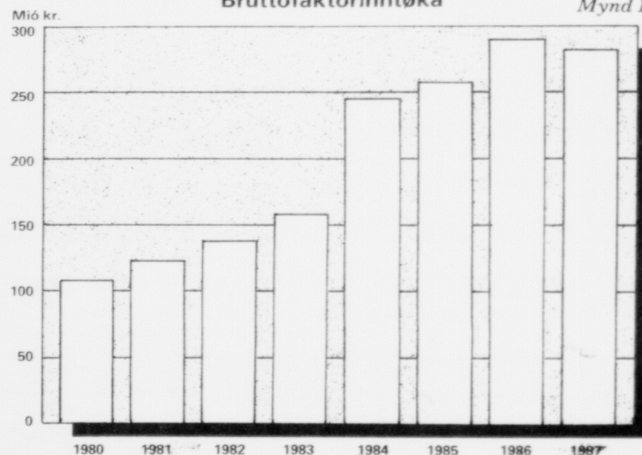
Nú hevði tað verið

rimuligt at lýst búskaparligu stöðuna nærri hjá einum størri parti av vinnulivinum enn bert hesum skipum. Tað hevði givið eitt betri stöði fyri umrøðu av stöðuni í hesari vinnu og í landsbúskapinum sum

heild. Men eina so nágreina lýsing hava vit ikki hagtøl til, og serligur áhugi er av góðum grundum vistur hesum skipum, ið máttu takast úr aftur vinnu.

Sjóflutningur
Bruttofaktorinntøka

Mynd 1.

Tann fyrsta myndin er tann sama, sum Pauli Ellefsen hevði í Dimmalætting 23/04-88. Hon visir gongdina í BFI (bruttofaktorinntøkuni) í sjóflutningi 1980-87. Rætt er tað at vøksturin

er stórus hesi árin, og at hesin vøkstur stavar frá teimum stóru ilögnum í farmaskip. Myndin er gjørd burtur úr eini talvu í Nýggjárshagtelum 1987-88 s. 14, sum visir BFI í ymsum

vinnugreinum 1980-87. Í hesari talvu kann siggjast at BFI fyri allar vinnur er økt nógv, og at vøksturin í sjóflutningi hevur verið stórus, eisini sammett við aðrar vinnur.

Sjóflutningur
Bruttofaktorinntøka

Mynd 2.

